

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001298

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарапата Єлизавета Володимирівна

2. Yelyzaveta V. Tarapata

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 15-06-2026

Спеціальність за освітою: Середня освіта

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13234

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.07.01, 14.07.05, 14.07.09

Тема дисертації:

1. Методика формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури засобами експресивного синтаксису
2. Methodology for developing the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through expressive syntax

Реферат/анотація:

1. У дисертації теоретично обґрунтовано та розроблено методику формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури засобами експресивного синтаксису. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні й розробленні методики формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури засобами експресивного синтаксису та експериментальній перевірці її ефективності. Об'єктом дослідження визначено процес навчання граматики української мови майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти. Предметом дослідження – підходи, принципи, методи, прийоми та засоби формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури засобами експресивного синтаксису. Описано історію розвитку методики навчання граматики у закладах освіти; обґрунтовано психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади методики формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури

засобами експресивного синтаксису; схарактеризовано й уточнено семантичне наповнення базових понять дослідження; проаналізовано зміст навчально-методичного забезпечення процесу формування граматичної компетентності здобувачів освітньо-професійних програм 035 Філологія (спеціалізація 035.01 Українська мова і література) та 014 Середня освіта (спеціалізація 014.01 Українська мова і література); визначено критерії, показники та рівні сформованості граматичної компетентності у майбутніх учителів української мови і літератури засобами експресивного синтаксису; експериментально перевірено ефективність розробленої методики формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури засобами експресивного синтаксису.

2. The dissertation theoretically substantiates and formulates the methodology for forming the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through of expressive syntax. The purpose of the study is the theoretical substantiation and development of the methodology for forming the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through expressive syntax and experimental verification of its effectiveness. The object of the study is defined as the process of teaching Ukrainian grammar to future teachers of the Ukrainian language and literature in institutions of higher education. The subject of the study is a total of approaches, principles, methods, techniques and means for forming the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through expressive syntax. The history of the development of grammar teaching methods in educational institutions is described; the psychological-and-pedagogical and linguodidactic principles of the methodology for forming the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through expressive syntax are substantiated; the semantic content of the basic concepts of research is characterized and clarified; the content of educational and methodological support for the process for forming grammatical competence of students of educational and professional programs 035 Philology (specialization 035.01 Ukrainian language and literature) and 014 Secondary education (specialization 014.01 Ukrainian language and literature) is analyzed; the criteria, indicators and levels of the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through expressive syntax are determined; the effectiveness of the designed method for forming the grammatical competence of future teachers of the Ukrainian language and literature through expressive syntax is experimentally tested.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Тарапата, Є. В. (2023). Методики навчання граматики в закладах освіти в контексті дистанційного навчання. Інноваційна педагогіка, 57(2), 145–150. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.2.29>
- 2. Тарапата, Є. В. (2024). Ігрові технології для формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури засобами експресивного синтаксису. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 80(2), 294–298. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/80-2-44>

- 3. Тарапата, Є. В. (2024). Формування граматичної компетенції майбутніх учителів української мови на засадах дослідницького підходу. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, 102, 87–91. DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.102.18>
- 4. Тарапата, Є. В. (2024). Комунікативний підхід до формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури. Інноваційна педагогіка, 70(2), 112–117. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/70.2.23>
- 5. Тарапата, Є. В. (2025). Інтеграція експресивного синтаксису в методи навчання граматики української мови для майбутніх учителів-словесників: теоретичні основи та практичні підходи. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: педагогічні науки, 57(1), 104–109. DOI <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-1-57-104-109>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102433 0121U000123

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вінтонів Михайло Олексійович

2. Mykhailo Vintoniv

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3258-8633

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакум Зінаїда Павлівна

2. Zynayida P. Bakum

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7639-8383

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горошкіна Олена Миколаївна

2. Olena M. Goroshkina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0378-888X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горохова Тетяна Олександрівна

2. Tetyana O. Horohova

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсієнко Людмила Миколаївна

2. Ludmyla M. Ovsiyenko

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8450-7305

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Караман Станіслав Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Караман Станіслав Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сало Ганна Вікторівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна